

СТ А Н О В И Щ Е

по конкурс за доцент по професионално направление 2.1. Филология (Прагматика на френския език), обявен в ДВ, бр. 9 от 02.02.2016 г., с единствен кандидат гл. ас. д-р
МАРГАРИТА ДИМИТРОВА РУСКИ-ВАНДОВА

В Катедрата по Романистика гл. ас. Маргарита Руски-Вандова, доктор на науките за езика на Университета Париж 13, (Франция), се ползва с името на способен преподавател и изследовател. Такива са и моите наблюдения и впечатления, изграждани през годините до днес, свързани с личностното и професионалното развитие на кандидатката.

Представената по конкурса документация извежда достоверно данни от академичната биография. Те очертават пътя, който д-р Руски е извървяла досега, и по който е натрупала опит, изразен в резултатите от дейността ѝ.

Ще тръгна от преподавателската дейност на кандидатката: много добрата ѝ лингвистична подготовка намира израз във водените от нея на френски език практически и теоретични курсове по лексикология, анализ на дискурса, превод на юридически текстове, специализирана юридическа терминология за образователно-квалификационните степени „бакалавър” и „магистър”, които осигурява главно за студентите от специалността „Френска филология”. От години д-р Маргарита Руски се раздава на студентите както по линия на предаването на опитностите в научното дирене, така и по линия на насърчаването на придобиването на практически умения. Студентите оценяват тази щедрост.

Научната продукция на д-р Маргарита Руски включва основно статии; доклади от различни национални и международни форуми; педагогически пособия; речници. Нейни публикации са цитирани у нас и в чужбина.

Кандидатката участва в конкурса със специално написан на български език нов монографичен труд със заглавие „*Пасивът - средство за изразяване на Авторитета в юридическите текстове*”, обсъден и приет на разширено заседание на Катедрата по Романистика към Факултета по класически и нови филологии на Софийския университет „Св. Климент Охридски” и издаден през 2016 г. в Университетското издателство „Св. Климент Охридски”. Това не е самоцелно съчинение, а качествен научен труд с конкретен замисъл и ясна посока на осъществяване в издържана

методологическа рамка и с поредица от важни резултати. За нуждите на това обхватно и в същото време задълбочено съчинение д-р Маргарита Руски е привлякла редица автори, мобилизирала е различни подходи, направила е осъзнат избор на платформи, действа умело с терминологичния и методологичния инструментариум. Срещите ѝ с точно подбраните за целите на изследването концептуални постройки са се оказали изключително продуктивни. Тя е съумяла да извлече ценни данни и отправни точки за своя теоретически градеж. Нещо повече – тя не просто възпроизвежда привлечените теоретически и описателни решения, но и внася собствен коментар, интегрира тези решения в системата на собствените си разсъждения, формулира хипотези. Изобщо показва зрялост, обиграност и умение да се ориентира в сложна материя с ясна позиция по повдигнатите въпроси. Авторката подхваща редица съществени линии на изясняване, пречупва през различни ъгли подхванатите теми, като не губи чувството за мярка в изложението и усета за жанрова прецизност. Допада ми композиционното решение – отлично структуриран труд с добре изведени оси, около които се разгръща изложението и се артикулират разсъжденията. За разлика от обхватните заглавия, които предполагат по-широк диапазон на очакванията, премереното заглавие на труда прави и премерена заявка за замислени цели, но затова пък постигането им надхвърля намеренията.

Оправдани са усилията на д-р Маргарита Руски, довели до успешно изпълнение на изследователските намерения и задачи, свързани с извеждането на средствата за изразяване на пасивната диатеза в юридическия текст на френски език на фона на преводните еквиваленти на български език. Усилията са оправдани, защото авторката е съумяла да намери своята ниша в проучването на дискуссионната залогова проблематика чрез отчитането на многоаспектността на категорията и чрез разполагането на изследването на средствата за изразяване на пасивността на три равнища - прагматично, семантично и синтактично в рамките на един специализиран език, какъвто е юридическият. Усилията са оправдани и заради предоставените от авторката възможности други изследователи да открият отправни точки за търсения на полето на анализа на дискурса, на съпоставителното езиковедско дирене, на изследванията на специализираните езици. Това, което за мен е безспорен теоретически и приложен интерес, са: тънките наблюдения върху обектите на проучване, които са в ползрението на авторката; интересните попадения в

разглеждането им; вещината, с която д-р Маргарита Руски оперира в проучването, подплатена с деликатността ѝ, която е белег на изследователския ѝ подход.

Разсъжденията на авторката са изразени чрез много добър български език – спокоен, ясен, логичен, правилен, увлекателен. За мен бе удоволствие да чета този текст.

Тя е могла да се възползва от правото си да представи текста на френски език – професионалния език, на който преподава, но и на който пише със същото умение. Избрала е по-трудния път. Той предполага търсене на адекватни, достъпни, вътрешнонепротиворечиви и прецизни терминологични и понятийни решения. Маргарита Руски ги е намерила; присъствието на някои чуждици като единствени терминологични съответствия вероятно е пресметнато от авторката.

Като предлага работата си на български език, авторката засвидетелства и уважение към заинтересованите български научни среди, които получават възможност да се запознаят с това съчинение.

Убедена съм, че френскоезичната версия на труда в пропорции, решени от самата авторка, ще получи същия положителен отзвук.

С този труд д-р Маргарита Руски затвърждава у мен впечатлението за безспорна осведоменост в областта на съвременното езикознание, но и в областта на правната проблематика и на проблематиката на специализирания юридически език. Наблюденията и разсъжденията ѝ, както и ефикасните анализи ме убеждават напълно, че имам среща с подготвена изследователка. И още нещо: със солидната теоретическа платформа, с ясните тези, с информативната си стойност и с обяснителната си сила, както и с убедителните резултати относно разкриването на езиковата конструктивна логика, разглежданата монография в много отношения има и стойността на източник за езиковедски познания като университетски курс. Със сигурност този труд дава теоретико-приложна опора за целите на успешно водените лекционни курсове на д-р Руски. Основание за това виждам в нейната нагласа да обвързва всеотдайно и умело резултатите от изследванията си с преподаването.

Отличните впечатления от труда на гл. ас. д-р Маргарита Руски на фона на цялостната ѝ продукция затвърждават мнението ми за стойностното представяне на кандидатката в конкурса за доцент. В този смисъл включените други девет публикации – статии - за участие в конкурса допълват вече изграденото ми мнение. Статиите са тематично свързани и представителни за сериозните разработки на д-р Руски в областта на съвременното френско езикознание, където авторката внася своя

принос чрез оригиналните си теоретико-приложни проучвания с извеждането на основни езикови категории като пасив, каузалност и модалност в рамките на юридическия текст. Тя е извоювала мястото си на призната във френскоезичните научни среди изследователка на свързаната с юридическия френски език проблематика. Публикуването на текстовете ѝ в сборници на изследователски екипи с българско и международно участие, е факт, който говори сам по себе си.

Вероятността да липсват каквито и да било недоглеждания или пропуски от различно естество в представените разработки не е за изключване, както не е за изключване вероятността да липсват каквито и да било критически констатации или препоръки по конкретни въпроси. Те не биха омаловажили достойнствата на кандидатурата, които решително преобладават.

Заклучение: С качествата си на утвърден преподавател и с убедителните резултати от научната си дейност **гл. ас. д-р Маргарита Димитрова Руски-Вандова** отговаря напълно на изискванията за академичната длъжност *доцент*. С вътрешна убеденост препоръчвам на уважаемото научно жури, назначено за провеждане на обявения конкурс, да предложи на научния съвет на Факултета по класически и нови филологии **гл. ас. д-р Маргарита Димитрова Руски-Вандова** да бъде избрана за заемане на академичната длъжност *доцент* по професионално направление 2.1. Филология (Прагматика на френския език).

София, 1 юни 2016 г.

Изготвила становището:

/Проф. д-р Албена Василева-Йорданова/